

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 104 (2666) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 május 8

Görögország új utakon

Tennysonnak van egy bájos kis költeménye, amelyben a költő leírja, hogy gyermekük sírja felé vezető úton összehajolt feleségével. A sír mellett azonban kibékültek és még erősebben érezte az egymáshoz fűző szeretetet. Ezzel a megerősödött érzéssel kísért fel költeménye végén: Aldott a széthúzás, amelyből több szeretet fakad.

Ilyen gondolatokkal kell fogadnunk Colakoglu görög miniszterelnök tegnapi nyilatkozatát, amelyben hosszasan foglalkozott az új Görögország minden fontos kérdésével, különösen a német-görög viszonyról és a közelmúlt görög politikájával.

A német-görög ellentétnek semmi zállis alapja sem volt. Egyedül az angolbarát — még jobban: angol szoldban álló — görög politikusok teremtettek olyan surlódási felületeket, amelyeknek semmi közük sem volt Görögországhoz, a görög nép igazi érdekeihez. Németország nem szakította meg Görögországgal diplomáciai kapcsolatát, amikor Olaszország hadiállapotba került a görögökkel. Ezzel is azt akarták dokumentálni, hogy a Balkánon felmerült kérdések nem szerb, nem bolgár, vagy görög kérdések, hanem egyedül Anglia önző célkitűzéseinek lelkiismeretlen belekeverése más népek ügyébe. Németország ebben a tekintetben határozottan kijelentette, hogy kérelhetetlenül leszámol minden olyan kísérlettel, amely angol imperialista célokat akar megbujtatni elárult kismemzetek köpenyge alatt. Így cselekedett Nyugaton és így lépett fel Délkeleten is.

Ma már a sajnálatos események után vagyunk, Jugoszlávia és Görögország tragédiája örök intőpéldául szolgálunk arra, hogy megtevédt liberális, kapitalista öszeköttetésű politikusok mennyi kárt tudnak okozni annak a népnek, amelynek érdemtelenül vezetői lettek. A két ország tragédiája figyelmeztetés arra is, hogy mennyire szükséges ma a becsületes, őszinte népi politika megvalósítása.

Német részről mindig olyan értelembe nyilatkoztak, hogy nem a görög nép, hanem annak félrevezetői és az angol imperializmus balkáni próbálkozása ellen léptek fel. Ezeket a nyilatkozatokat ma már határozottan tettük támasztjuk alá. Hitler meleg szavakkal méltatta a görög katona vitézségét, bátorságát, önfeláldozását és kijelentette, hogy éppen ezért szabadonbocsátják a görög hadifoglyokat. A szabadonbocsátás már meg is kezdődött. Ugyancsak Hitler adta ki a parancsot arra is, hogy katonái kímélik meg a műemlékeket.

Görögországnak jelenleg új kormánya van. Katonák állnak az ország élén. Olyan katonák, akik a harctéren tanulták meg becsülni a német katona vitézségét és lovagiaságát. Hitler eddigi kijelentéseiből, legutóbbi beszédéből és a görög katona megbecsüléséből

„A német hadsereg nem győztesként, hanem barátként jött országunkba“

— mondotta a görög miniszterelnök. Németország diplomáciai képviselőt küld Irakba

Dowert lötték a német messzehordó ágyuk

Berlinből jelentik: (Német Távíráti Iroda.) Colacoglu tábornok, görög miniszterelnök az új helyzetről nyilatkozott a „Berliner Börsenzeitung“-nak a s a többi között ezeket mondotta:

— Az elmenekült korány hibájából oly sokat szenvedett nép és Görögország iránti szeretetből vettem át a kormány irányítását. Ma az a kötelességünk, hogy helyreállítsuk a megzavart rendet. Külön gondoskodunk a hazatért katonákról.

A miniszterelnök ezután a helyenként igen nagy háborús rombolásokról beszélt. A visszavonuló angolok alaposan megrongálták a hidakat és utakat, általában a legfontosabb berendezéseket. Mint szakember, nagy csodálattal emlékezett meg a német véderő példátlan teljesítményéről, majd így folytatta:

— Hangsúlyozni kívánom, hogy a német katonák nem győztesként, hanem barátként jöttek országunkba. A német hadsereg gondosan kímélte a görög nép érzékenységét és érzéseit.

A görög és a német nép viszonyáról a tábornok kijelentette, hogy a lakosság nagyrésze őszintén sajnálja a lezajlott eseményeket és az értelmetlen küzdelem lefolytatását.

— Szilárdan hiszünk — mondotta — a német birodalom végső győzelmében. Ugyanígy hiszünk Németország nemes gondolkodásában is, hiszen Németország megbecsüli a viész katonát és öröktől fogva csodálja a görög műveltségnek. Reméljük a szerencsétlen háború után még az eddiginél is szorosabb kapcsolat jönnek létre Németország és Görögország közt országunk javára. Nem azt mondom, hogy Németország javára, mert hiszem, hogy Németország jövője mindenképen dicső és szép lesz. Milyen lesz az új Európa? Hiszük, hogy az új elrendezésben a Führer, aki csodálja Görögország ókori műveltségének, a görög népek is szerepet juttat az új elrendezésben.

Angol gépesített erők átlépték az iraki határt

Rómából jelentik: (Bud. Tud.) Wavel tábornok közvetlenül Görögországhól való visszatérése után felhívást intézett az ázsiai és afrikai csapatokhoz, hogy legyenek segítségére Egyiptom megvédésében. A Corriere della Sera szerint a tábornok drámai tárgyalásokat folytatott az egyiptomi kormánnyal, hogy a háborúban való részvételre bírja. Wavel szerint Egyiptom függetlenségét a tengely veszélyezteti. Ezek a kísérletek azonban — mint a lap szerint az összes kairói jelentésekből kitűnik — teljesen kilátástalanok. Ép ilyen kevéssé számíthat Anglia az arab világra, mely az iraki konfliktussal kapcsolatban fellázadni készül.

Rómából jelentik: A Messaggero be-

ruti jelentése szerint Sziria kormánya felvette az érintkezést Dentz tábornokkal, Sziria főbiztosával, hogy biztosítsa Sziria függetlenségét.

Beirut-i jelentés szerint az angol gépesített osztagok Transzjordánia felől átlépték az iraki határt és megkezdték előnyomulásukat az iraki területen. Bagdadban nagy készülődés folyik.

A Corriere Della Sera szerint az olajvezetékek átvágásakor mintegy ötmillió liter kőolaj ömlött szét a sivatagba.

NÉMETORSZÁG NEM KÜLD KÜLÖN SEGÍTSÉGET IRAKNAK (?)

Gibraltárból jelentik: (NST) Elrendelték az erőd polgári lakosságának eltávolítását. Sok polgári személy el-

származik az a bizakodó, barátságos hang, amellyel Colakoglu tábornok, miniszterelnök beszédéből kücsendült. Colakoglu miniszterelnök katona, akinek bizonyára nincsenek kapitalista-zsidó-liberális kapcsolatai és gátlásai. A görög állam is kifejezetten népi alapokra helyezkedett. A kártyakeverők elmenekültek. Ugy látszik minden remény megvan arra, hogy a görög élet új utakon járja az új európai életet. (P. L.)

tűnt. Azt hiszik, hogy a hajókon rejtőztek el.

Ankarából jelentik: Az a hír terjedt el, hogy Németország rövidesen diplomáciai képviselőt küld Irakba. Ankarában azt hiszik, hogy Németország nem küld külön segítséget Iraknak.

GYÜLEKEZŐ ANGOL CSAPATOT SZÓRTAK SZÉT TOBRUKNAL

Newyorkból jelentik: (NTI) A Newyork Times jelenti Londonból: A múlt éjjel a német repülő, különösen Liverpoolban okoztak nagy pusztítást. A francia tengerparton felállított német messzehordó ágyuk szerda délután tüzeltek Doverre. Négy percenként csapódtak le a gránátok.

Berlinből jelentik: (NTI) A német és az olasz tüzérség Tobrukban szerdán több erős gyülekező angol csapatot szétszört. A német afrikai hadtest csapatai több helyen sikeres helyi jellegű felderítést végeztek. Sollumtól délre május ötödikén az angol felderítők kitértek a német felderítő csapatok elől.

Londonból jelentik: (Reuter) A légügyi minisztérium jelentése szerint az ellenséges légi tevékenység csütörtökre virradó éjszaka Nagybritannia felett nagyarányú volt. A német légitámadások főcéljontja a Mersey folyó partvidéke, Anglia északnyugati része, a Cumber folyó vidéke és az északkeleti városok voltak. Bombázták azonkívül a Bristol csatorna mentén elterülő vidéket is. A támadások következtében nagy károk keletkeztek. Az eddigi jelentések szerint sok az áldozat is.

Románia kőolajat szállít a Szovjetnek és Törökországnak

Bukarestből jelentik: (Bud. Tud.) A román-török és a román-orosz kereskedelmi szerződés ratifikálása után Románia mindkét állammal megegyezést kötött nagyobb mennyiségű kőolaj szállítására. Így Törökország százezer tonna kőolajat kap. Ennek ellenében nyers gyapot és félig kész gyapotárut ad. Szovjet-oroszországnak 19.000 tonna gépkocsibenzint szállítanak. A szállításra már megérkezett egy orosz tartályhajó.

Tavaszi munkaprogram a város szépítésére

Megkezdik a parkok rendezését, az utak látsítását

(Nagyvárad.) Szerdán délelőtt a városi gazdasági bizottság értekezletén a költségvetésbe jóváhagyott parkosítás ügyét tárgyalták a vezető kertészek bevonásával, a polgármester elnöke mellett. Az értekezleten felkérésre megjelent a városi főispán, továbbá Klemens Rudolf és Dalló Gyula dr. tanácsnokok, Imrik László és Kosik László th. tanácsnokok, Urbán János főkertész, Magyarossy és Matos kertészek és Altóder Endre műszaki tanácsos. Az értekezlet a parkosítási programmal, a munkák sorrendjével és formájával foglalkozott.

A terek és utcák rendezése

Az első év programján a Rákóczi-utca, a Schlauch-tér, Bémer-tér és Tisza Kálmán-tér rendezése szerepel. Az utóbbinál számításhoz kell venni, hogy Tisza Kálmán szobra rövidesen visszakerül Nagyváradra, a térrendezést tehát ennek megfelelően kell elvégezni. Pénteken délután 5 órakor a városrendezési bizottságot hívta össze a polgármester a Tisza Kálmán-térre, ahol vitéz Nadányi János alispán jelenlétében döntöttek a Tisza-szobor elhelyezéséről. A parkosítással kapcsolatban szó került a városi kerteteket egy részének a honvéd kincstár javára való átengedéséről. Ezzel kapcsolatban felmerült egy faiskola beállításának terve, amelyet a régi vízműtelep helyén telepítenének.

Tárgyalt a bizottság az útmenti gesztenyefák kicseréléséről is. Ezt a sajnálatos intézkedés azért vált szükségessé, mert a fák fejlődő gyökereze feltöri az aszfaltot. A gesztenyefák helyére olyan csemetéket ültetnek, melyek nem járnak ezzel a veszéllyel.

Eltávolítják a Szent László-térről a románok kődszeit

A város a parkosítás tervének kidolgozására valószínű pályázatot hirdet, vagy a fővárosból hozat le szakértőt.

A bizottság tárgyalta a Szent László-tér rendezésének ügyét is. A tervek szerint eltávolítják a kődszeit, erre vonatkozóan a kertészet tesz javaslatot. Az Ezredévi Emléktér rendezésére is sor kerül, ha lesz mód erre is.

Végül a bizottság úgy határozott,

Frenczel Sándor

tűkör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képervezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

hogy a parkosítási munkálatokat a lehetőség szerint a legrövidebb időn belül megkezdik.

A városi főispán, polgármester és

A Katolikus Akció Országos Tanácsának beszámoló ülése

Élénken terjed a mozgalom országszerte

Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt tartotta az Actio Catholica országos tanácsa évi beszámoló ülését a Központi Katolikus Kör fehértermében. Megjelentek az ülésen dr. Serédi Jusztinián bíboros hercegérsek, országos elnök, Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök, ügyvezető elnök, Czapkó Gyula veszprémi megyéspüspök és Mihalovics Zsigmond prelátus, országos igazgató, az egyes egyházmegyék AC igazgatói és titkárai, sokan a szerzetesrendek előjárói közül, a férfi és női szerzetesrendek képviselői, minden egyházmegyéből három-három kiküldött, az egyesületek kiküldöttjei, az országos jellegű egyesületek elnökei és a ki-nevezett tagok.

A HERCEGPIMAS MEGNYITÓ-BESZÉDE

Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegpimas elnöki megnyitóbeszédé-

műszaki tanácsos helyszíni szemlét tartott a Tisza Kálmán-téren az új utcanyitással kapcsolatban. Megtekintették a református egyház tulajdonát képező ingatlant és a rajta levő lebontandó épületet. A bizottságot Csernák Béla főjegyző kalauzolta.

A bizottság ezután meglátogatta a református árvaházat és a tapasztaltak felet elismerését fejezte ki a főjegyzőnek.

ben megemlékezett azokról a súlyos bel- és külpolitikai nehézségekről, amelyek a Katolikus Akció működését is befolyásolták ugyan, de amellett a belső munkálkodás lankadatlanul folyt tovább. És talán éppen ennek volt köszönhető, — mondotta Serédi Jusztinián bíboros, — hogy az Eucharisztikus Világkongresszus nyomán Szent István királyunk visszaszerezte országunknak északi része mellett a Kárpátalját, majd Szent László királyunk szerezte vissza Erdélyt és a keleti részeket, végül a Délvidéket. Majd így folytatta megnyitóbeszédét:

— Ha az országnak ezt a gyarapodását Isten után a magyarok nagyasszonyának és két szent királyunknak köszönhetjük, hálát kell mondanunk azoknak is, akik az országgyarapodásnak eszközei voltak Isten rendelkezése szerint. Ebben a kap-

csolatban meleg hangon emlékeztek meg Magyarország kormányzójáról, a magyar királyi honvédségről, a kormány felelős vezetőiről és mindazokról, akik ezekben a nehéz időkben az ország sorsát imlézték.

Szent Margit szentlélekvatásának ügyét tette szóvá ezután, hangsúlyozva, hogy minden remény meg van arra, hogy ő is az Árpád-házi szentek sorát fogja rövidesen díszíteni és közbenjárónk lesz ő is minden bajunkban.

Végül az Actio Catholica szociális célkitűzéseiről szólt, kifejtve, hogy a krisztusi tanok által is követelt szociális reformok előmozdítása az Actio Catholica egyik főfeladata

MIHALOVICS ZSIGMOND BESZÁMOLÓJA

Mihalovics Zsigmond országos igazgató a beérkezett statisztikai adatokról számolt be, amelyek biztató jeleket adják annak, hogy a mozgalom országszerte élénken terjed.

— Ezeknek a biztató jelenségeknek az alapján állította össze az AC a jövő évi munkaprogramot, — folytatta beszámolóját Mihálovics Zsigmond. — Minthogy a Szent Koronához újabb drágakövek illeszkedtek vissza és nagy érdek az, hogy a területében kiegészülő szentistváni ország szellemében is szentistváni legyen.

Döntő részét kér azonban az Actio Catholica a közélet erkölcsi irányításából is. Világosságot kell támasztanunk minden téren ebben a munkában, hogy erőnk tudatában állhassunk az őrségen. Feltétlenül szükség van ezért alkalmas vezetők kinevezésére és munkábaállítására. Itt elsősorban az egyházközségeknek jut a szerep.

Beszédét így fejezte be:

— Hisszük, hogy mikor az idő fordul és valóban országot kell építenünk, a katolikus front megrendszabályozza önmagát és létszámosan alárendeli magát az AC legfelsőbb irányításának. Hisszük, hogy nem lesz sze van az az idő, amikor erőinket számbavehajtjuk és azokat természetükhöz és a szükségletekhez híven a front megfelelő pontjaira állíthatjuk.

A SZINHÁZ ÉS A FILM MEGTISZTITÁSA

Dr. Tóth László, a Nemzeti Újság főszerkesztője a színház és a film megtisztítása érdekében indult mozgalma ismertette. A mozgalmat két bizottság intézi, a Tanácsadó és a Propaganda bizottság. Megértéssel állt az akció mellé az ország sajtója is és minden remény meg van arra, hogy úgy a színházak, mint a filmek színvonala javulni fog.

Nevelés Gyula ny. miniszteri osztályfőnök a rádió kulturhivatásáról tartott beszédet. Dr. Szokolay Leó székesfővárosi árvaszéki elnök a székesfővárosi problémáiról szólt. Ez egyike a legfontosabb kérdéseknek.

A bíboros hercegpimas záróbeszédében kijelentette, hogy egységesé kell tenni a katolikus mozgalmaikat, mert csak ez vezethet igazán eredményre.

Végezetül a bíboros-hercegpimas megköszönte az országos tanácsnak azt a munkát, amelyet az ország, az Egyház és a nemzet építésében a múltban kifejtett és kérte, hogy az eddigi buzgalmat a jövőben is folytassák tovább.

Zágrábban őrzik a szerb patriarehát. Ujvidékről jelentik: (MTI) Zágrábi lapok szerint Gavriló szerb patriarehát Zágrábba vitték, ahol letartóztatásban marad.

Új borulátók

— Most már kezdek én is pesszimista lenni, — mondotta a napokban egy zsidó újságíró, aki néhány hónappal ezelőtt egy azóta megszűnt, de nemrégiben újra felélesztett helyi lap szerkesztője volt és akút, úgy látszik, különleges magyar nemzeti érdemeire való tekintettel vették fel a sajtókaromara tagjai sorába. — Most már én is kezdek pesszimista lenni, — ismételte, mialatt kezéből a kővéházi asztalra hanyattlőtt a balkáni háború befejezéséről szóló diadalmás beszámolót és az iraki harcok eredményeit tartalmazó újság, — most már kezdek én is pesszimista lenni, — rebegte harmadszor is és homlokán az aggodalom felhői jelentkeztek, fejét csüggedten horgasztotta le.

A kővéházi izraelita tehát, aki időnként remegő hangon tesz hitvallást „magyarságra” mellett és kétségkívül rendelkezik magyar nemzeti bizottsággal is, mindmáig optimista volt, vagyis rendületlenül bízt az angol legyőzések győzelmében, ami a tengelyhatalmak bukása mellett Magyarország katasztrófáját, a trianoni határok visszaállítását, sőt esetleg az ország teljes feldarabolását jelentené, mert hiszen mindenki előtt világos, hogy a tengelyhatalmak balsorsában is éppúgy osztoznunk kellene, mint ahogy most élvezzük sikereik reánk háromló előnyeit. De a jeles izraelita újságíró, aki sajtókamarai tagságánál fogva ma is igényt tarthat a magyar szellemi élet irányításában való részvételre, még mindig nem csinál titkot belőle, hogy a német győzelemtől

retteg és az angolok mellett szurkol, pusztuljon bár belé egész Magyarország, amelynek ő magyar nemzethűségi bizonylatos polgára és amelynek illetékes tényezői arra érdemelték őt, hogy a közvéleményt irányító tisztviselőnek tagja lehessen.

Nem tartom valószínűnek, hogy az elhatározó német győzelmek következtében pesszimistává, tehát sötét borulattal angol kudarcot és szebb magyar jövőt jósolóvá lett zsidó sajtóférfiu azok közé tartozik, akiket most különböző szabaddóműves és liberális előkelőségek tüzzel-vassal fel akarnak vétetni a zsidótörvény hatálya alól mentesítendő: névsorába, a hasonló hűron pendülő új pesszimisták közé, akik aggodva figyelik az angol vereségeket s akik eddigi biztos reménykedéseikkel feltartóztatatlanul sülyedvén az angol világbirodalom és a judeo-demokrácia megtorpedezett hajóján, most magyar nemzeti érdekekre való hivatkozással kapaszkodnak a kivételezés származékába.

Szerintünk sokkal férfiasabb lenne, ha ezek az urak a kivételezés elvárása helyett sürgősen jelentkeznének a Tel Avívban toborzott zsidó hadseregbe, nem mintha fegyveres beavatkozásukkal kedvezően befolyásolhatnák az angol hadseregensét, hanem főleg azért, mert a németek és szövetségeseik elbukásának szívós és nem is titkolt óhajával amúgy is polgárjogot-vesztetteknek tekintetők Magyarországon.

(*)

Mozgalmas ülést tartott a város kisgyűlése

Kincstári területből kárpótolják a várost az átengedett területekért Felszólalások a vízdíj emelése ügyében

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt 11 órai kezdettel ülést tartott a városi közgyűlés a városi kincstári területből kárpótolásáról.

A városi főispán nyitotta meg az ülést és bejelentette, hogy a tárgysorozaton két pont szerepel: 1. A Rhédey kert mögötti területreztéknek a kincstári tulajdonába való átengedése; 2. A város utcáinak és tereinek elnevezése, valamint az utca- és házszámjelző táblák elkészítése. Bejelentette a főispán, hogy a második tárgysorozati pont tárgyalására igen sürgős szükség van, mivel több oldalról, így a társadalombiztosítótól is komoly hangú sürgetés érkezett a kérdés rendezésére.

Napirend előtt Materny Imre eszébe szorult fel, nehézményezte, hogy a városi vízmű ebben a hónapban minden előzetes bejelentés nélkül lényegesen felemelte a vízdíjat. Megállapította, hogy a városnak kötelessége lett volna a város közönségét hirtelményben értesíteni.

Létezik egy kisgyűlés és egy nagygyűlés, de egyikén sem hangzott el egy szó sem erről az emelésről. Finoman szólva — mondotta Materny Imre, — ez a közönség hátamadása.

Kérte, hogy ha a jövőben hasonló eset adódna elő, úgy ezt a kisgyűlés tagjaival is tudassák, s a törvényhatósági bizottság ülésén is tárgyalják le. Felszólalása végén annak az óhajának adott kifejezést, hogy ha az emelést a kisgyűlés csak tudomásul is veszi, a vízmű azt csak a jövő hónaptól kezdődőleg szedhesse.

A felszólalásra a polgármester válaszolt s megmagyarázta a helyzetet. A vízmű és a csatornázási üzem díjmentesét a pénzügyi bizottság ülésén bejelentették s ahhoz a belügyminisztérium és az árkománybizottság is hozzájárult. A 10—11 százalékkal való emeléshez a szén-árak hatalmas arányú emelkedése miatt és az üzem biztonsága érdekében volt szükség.

Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök oly értelemben csatlakozott Materny Imre felszólalásához, hogy a város hibát követett el, midőn erről az emelésről a város polgárságát nem tájékoztatta.

A főispán zárta le a vitát azzal, hogy a város ezt a mulasztását pótolni fogja.

A kisgyűlés ezután az első tárgysorozati pontot tárgyalta. A polgármester ismertette a minisztériumban folytatott tárgyalásait, amelyek során sikerült biztosítani a város érdekeit oly módon, hogy az átengedett terület helyett kincstári tulajdonból ugyanolyan értékű területet kap a város.

A főispán több hozzászólás után a polgármester által felolvasott határozati javaslatot elfogadottnak nyilvánította azzal, hogy azt a törvényhatósági bizottság elé terjeszti.

UTCAELNEVEZÉSEKET HATÁROZOTT EL A KISGYŰLÉS

Dr. Soós István polgármester ismertette ezután az utca- és házszámjelző tábla elnevezésekkel kapcsolatban befutott írásbeli kéréseket. Megemlékezett a katonai parancsnokság által összehívott utca elnevező bizottság körülbíró munkájáról és bejelentette, hogy mindössze néhány utca régi ma-

gyar elnevezését változtatták meg. Az ülés ezután egyenként megvitatta a felmerült névváltoztatásokat és a következő javaslatokat hozta:

A Velence part, amelyet Alkotmány utcának neveztek, Velence part marad Karácsonyi püspökről az Erzsébet királyné utcát nevezik el, amely a temetőbe vezet.

Gozsdu utca lesz a volt Aurél Doinici utca, a vasúti töltéstől a legelső utca jobbra.

Dr. Károly Irén premontrai tanárról a volt Uzina Electrica utcát.

A volt dr. Károly Irén utcát dr. Tóth Mihályról nevezik el.

A Perces utca a Wesselényi Miklós utca nevet kapja.

Új Perces utcának nevezik el a volt Izvorului utat.

Az Óssi telep 22-es utca az Alkotmány utca nevet kapja.

Budapest még a megszállás alatt egy teret nevezett el Nagyváradról. Viszonyzóképpen a város az állomás előtti

teret, amelynek eddig nem volt elnevezése, Budapest térnek nevezi el. Erről a határozatról értesítik a székesfőváros polgármesterét.

Gróf Bethlen Györgyről a volt Magyar Párt elnökéről nevezik el a Bunyitay liget felé vezető utcát.

A Huszár utca megtartja régi elnevezését.

A Kommandás utca Gyóni Géza utca lesz.

A volt Szalárdi utca első része gróf Bethlen István nevet kapja, míg az elágazástól megmarad Szalárdi utcának.

Kriza János népdalgyűjtőről nevezik el az Óssi telep 43-as számú utcát.

Csányi László 48-as miniszterrel az Óssi telep 20. számú utcát.

Az Óssi telepi Pannónia utca Keszthelyi Zoltán nevet kapja.

A Városliget utca megtartja elnevezését. A Liget utca Blaha Lujza utca lesz.

A Berlin utcából Békéscsabai ut lesz.

Rövidesen rendezik a házszámjelző táblák kérdését

Tóth városi főmérnök ezután az utca-helyezés és a házszámjelző táblák kérdését ismertette. Előterjesztést tett abban az irányban, hogy a város kérje a belügyminisztériumot a hivatalos árlejtés mellőzésére és a sürgősségre való tekintettel szabadkézről bizza meg a helybeli István vasöntődt a táblák elkészítésével. A kisgyűlés több felszólalás után

felhatalmazta a főispánt és a polgármestert, hogy a kérdést a legjobb belátásuk szerint a lehető leg-rövidebb időn belül rendezze, mivel lehetetlen állapot az, hogy idegenek, sőt még bennszülöttek is órákig kóboroljanak a városban, amíg egy utcát és abban egy házat megtalálnak.

Amerikában erős küzdelem folyik a háború és béke hívei között

Rómából jelentik (MTI): A *Popolo di Roma* szerint Roosevelttel egészségügyi állapotáról ellentétes hírek terjedtek el. Washingtoni jelentés szerint Roosevelt kezelőorvosa kijelentette, hogy az elnök az éjszakát otthon töltötte és állapotában javulás állt be. Az elnököt gyomorbetegségek gyötrik. A csütörtöki sajtóértekezletet nem tartják meg.

tartják, hogy Amerika totálisan beavatkozzék a háborúba.

Washingtonból jelentik (NTI): A képviselőház szerdán közfelkiáltással elfogadta azt a törvényt, amely az elnököt felhatalmazza, hogy az Egyesült Államok kikötőiben lévő idegen hajókat lefoglalja. Ezt megelőzően elvetettek két indítványt, amely az ellen irányult, hogy más nemzeteknek engedjék át ezeket a hajókat. Roosevelt a hajókat a törvény értelmében megvásárolhatja, lefoglalhatja és szabadon rendelkezik felettük. Jelenleg 83 külföldi hajó tartózkodik az Egyesült Államok kikötőiben.

Rómából jelentik (Stefani): Washingtoni lapok azt az értesülést közlik, hogy az uralkodó felfogás szerint a Fehérház a legközelebb bejelenti az Angliának nyújtandó katonai és tengerészeti támogatást. *Kizártnak*

Willkie nem akar „békét kötni” Németországgal

Washingtonból jelentik (NTI): Willkie szerdán este beszédet mondott „A szövetségesek megsegítésével Anglia megvédését szolgáló egyesület” ülésén. Azt követelte, hogy adjon Amerika korlátlanul hadianyagot Angliának és küldjön hajókara-vánokat, mert csak így tudják biztosítani Anglia győzelmét és megakadályozni Amerika megtámadását. Elsősorban repülőgépekre van szüksége Angliának. Megjegyzésről nem lehet szó, mert Amerika nem köthet békét azokkal a hatalmakkal, ame-

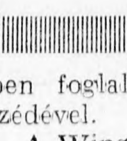
lyek „meg akarják rontani az amerikai életet.”

Newyorkból jelentik (NTI): Stimson hadügyminiszter beszédét az *United Press* úgy értelmezi, mint felhívást a hajóhad határozott cselekvésére angol szolgálatban. A felhívás a meglepetés erejével hatott Washingtonban, mert ez a hadbalépésre való felszólítás, ami eddig ilyen felelős állásban lévő személy szájából nem hangzott el.

Newyorkból jelentik (NTI): Nye köztársaságpartii szenátor rádióbeszéd-

A gazdaság ára:

mindössze 3 pengő. Ennyibe kerül a magyar királyi jótékonycélu állami sorsjáték egy egész sorsjegye és 1.50 P-be egy fel. A huzás már közeledik június 5-én! A sorsjegy kapható minden sorsjegy-főárusítónál, valamint az összes dohánypénztárban.

dében foglalkozott Willkie szerdai beszédével.

— A Winston Churchillek, Thompsonok és Willkiek — mondotta — villámszerűen háborúba akarják taszítani Amerikát. Ezek azonban nem képviselik a közvéleményt. A beavatkozási pártiak ürügyet akarnak szolgáltatni, hogy azután azt mondhassák, úgyszólván rájuk erőszakolták a hajókiszétek rendszerét. A nép nagyrésze ragaszkodik annak az igénynek beváltásához, amely szerint az országot távol fogják tartani a háborútól.

Lefoglalták Tilea Viorel vagyonát

Bukarestből jelentik (MTI): A Londonban maradt és román állampolgárságától megfosztott Tilea Viorel volt román követnek az országban lévő összes ingó és ingatlan vagyonát lefoglalták. Durca Antin vasgárdistát a katonai törvényszék tiltott fegyverviselésért halálraítélte.

Cincár-Markovics a német külügyminiszter vendége

Prágából jelentik: Cincár-Markovics volt jugoszláv külügyminiszter Ribbentrop meghívására Karlsbadba érkezett, ahol néhány napig üdül.

Az Egyesült Női Tábor hölgyei kíséretében érkezett Nagyváradra Katona Ilona

Nagyvárad. Saját tud. Ma délelben érkezett meg A falu visszahív című szindarabjának péntek esti bemutatójára M. Katona Ilona, a budapesti sebesvonattal. Az állomáson a kitűnő írónőt Putnik Bálint színigazgatóval váradi tisztelői fogadták.

Katona Ilona társaságában érkezett Kenesse Erzsébet irónő, a Honfoglalás című rendkívüli sikert aratott történelmi regény szerzője, ugyancsak a Keresztes-Fischer Ferencné vezetésével működő Egyesült Női Tábor több hölgye is, akik jelen akarnak lenni Katona Ilona darabjának premierjén.

Valószínű, hogy A falu visszahív bemutatójára történt leutazásukat az Egyesült Női Tábor hölgyei egybekötik azzal, hogy vasárnap propagandaelőadást tartsanak Nagyváradon.

Nincs
petroleum,
vezettesse be a villanyt kedvező fizetési feltételek mellett.
Kovács Gyula
villany és rádiószereelő, Alapi u. 2.

INNEN-ONNAN

Olaszország

A bolonoi prefektushoz egy magánnyilvánosság előtt megnevezni nem akaró egyén levelet intézett, amelyben egymillió lírát kitevő vagyontát a város árvaintézetére hagyta azzal, hogy azt a 7-ik alpini gyalogezred és az 5-ik alpini tüzérezred mostani háborús hősihalált halt katonái árvainak és munkaképtelen hozzátartozóinak felségélyezésére fordítsák. Az illető névtelent, mint leveleiben megírja, a Ducenak ez év február 23-án mondott szavai, amelyekkel a görög arcvonalon küzdő alpinisták hősi önfeláldozását magasztalta, hatottak meg úgy, hogy részántra magát az ajándékozásra.

Palesztina

Hajfából érkező hírek szerint a Palesztinába menekült és néhány nappal ott pihenő görög csapatokat hajóra szállították. A görög csapatok Alexandriába mennek, onnan azonban Abessziniába szállítják őket tovább. A középkeletű angol hadvezetőségnek az a terve, hogy a görög csapatokkal váltják fel az abessziniai végső küzdelem során az angol és délafrikai egységeket. Az Abessziniában küzdő brit erők hangulata és harcukétsége, ugyanis, állítólag az eddigi sikerek következtében jó és ezért ezeket a csapatokat akarják harcbanvetni Egyiptom és Líbia határára.

Portugália

A portugál rendőrség letartóztatta a Dinszric nevű szerb gőzs legénységének 18 tagját. A gőzs egy ideje a Tejo torkolatánál vesztegel és most a szerb menekültkormány utasítására egy angol kikötőbe kellett volna hajóznia. A legénység egyrésze nem volt azonban hajlandó angol vizek felé hajózni és követelte, hogy Olaszországon át hazatérhessen otthonába. A lisszaboni szerb konzul erre „lázdadás” miatt feljelentette a portugál hatóságoknál a függetlenséért tengerészeket és ezért került sor a 18 letartóztatásra.

Grecország

Görögország újjáépítésének első állapillére a monarchia eltörlése és az új görög népi állam megalakítása Elleniki Politeia néven. Ezzel a görög királyság megszűnt. A jövőben a törvényeket és a bírósági ítéleteket Colakogiu kormánya rendeletére a görög nép nevében hozzák.

Románia

Kedden bocsátották vízre a galaci hajógyárban az első olyan tenger-alattjárót, amely teljesen Romániában készült. A buvárhajó jele „S. I.” A vízrebocsátásnál jelenvolt Pais tengernagy, haditengerészeti államtitkár.

Kanada

Quebecből érkezett jelentés szerint a kanadai törvényszék „Kanada háborús intézkedései ellen elkövetett vétségnek” minősít minden olyan kijelentést, amely arról szól, hogy Németország megnyerhetné a háborút. Ilyen kijelentésért bizonyos Patrik Demerst nyolcnapi fogságra ítélték.

Óssi-telep villamos vasuti összeköttetést kap

A Nagyvárad Városi Vasut csak nemrég üzemeltette meg a város közönségét azzal az intézkedéssel, hogy a Szent László-tér és főpályaudvar közötti utvonalon éjjeli villamosjáratokat vezetett be, mellyel különösen az éjjeli vonatokkal érkező közönségnek lehetővé tette a városba való olcsó utazást.

Most pedig arról értesülünk, hogy a Nagyvárad Városi Vasut vezérigazgatójának komjatszégi Kelety Károly úrnak intézkedése folytán a hétfői naptól kezdve az Óssitelepre rendszeres villamos járatok indulnak, miáltal Óssitelep valamennyi lakójának lehetővé válik, hogy a város központját ezen olcsó közlekedési eszköz igénybevételével szinte percek alatt érje el.

Komjatszégi Kelety Károly vezérigazgató úrnak ez az intézkedése bizonyára osztatlan örömet fog előidézni Óssitelep szegényebb sorsú lakóinál, akiknek nem állt módjában, hogy akár kocsin, akár pedig autón közelítsék meg lakásukat és kénytelenek voltak eddig gyalog kilométereket megtenni, míg házuk táját elérték, vagy onnan a város középpontjába jutottak.

Azok, akik a város belterületén laknak, talán fel sem tudják fogni, mit jelent az különösen az őszi és téli időben kilométereket gyalogolni olyan utcákon át, ahol sem aszfalt, de még rendesen kikövezett járdák sincsenek.

A Nagyvárad Városi Vasutnak ezen nobilis intézkedése nemcsak az Óssitelep lakóinak kényelmét szolgálja, hanem nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy az Óssitelepen épült házak értéke is megnövekedjék, melyek azáltal, hogy a város legkülsőbb periferiájára estek, értékben eddig lényegesen kevesebbet reprezentáltak, mint azon városrészek ingatlanai, melyeknek villamos összeköttetésük van.

Bizonyára sokan nem tudják, hogy az utóbbi két évtized alatt az Óssi vonal mentén egészen Óssipuszta állomásig új városrész épült, ahová főleg a kisebb fizetésű alkalmazottak költöztek és akik eddig a telepnek nagy kiterjedése folytán közlekedési eszköz hiányában csak nagy nehezen érthették el a legközelebbi villamos vonalat.

De nemcsak az Óssitelep lakóinak kényelmét fogja szolgálni ez az új villamos vonal, hanem a vidéki lakosságnak is nagy előnyt jelent akik Nagyszalonta felől Óssipuszta állomásra érkeznek, ahonnan ezentúl villamos vasuton utazhatnak a város középpontjába.

A Városi Vasut a Rhédey-kertől Óssipuszta állomásig vezető teherforgalmi vonalat már korábban villamosította, miáltal most lehetővé válik, hogy ezen vonalon villamos személykocsik is közlekedjenek. Ezt a villamos személyforgalmat a Városi Vasut olyként fogja lebonyolítani, hogy az Aradi-úti vonal keresztelésénél lévő Lehel-térről a Lóvásártéren át Óssipuszta állomásig villamos személykocsikat fog járatni, melyek a Lehel-tér és Óssipuszta állomás között közlekednek.

SZENT JOBB

Miért hallgat az éneklő madársereg, amikor a kék májusi égen verőfényesen ragyog az életet fakasztó nap? Miért remeg és bujlik nyugtot sehol sem találva az erdei apró vad? Miért törtet a cserjében felriadva a szárvascsorda? Talán a Sebes-Köröstől a Berettyóig elterülő hatalmas erdő beszélni is tud? Talán a fák ölelkező ágai titkon megsugják egymásnak, hogy kora reggel Bihar várából vadászni indult leventéi élén László, a daliás magyar király?

Mint a fergeleg, úgy kergetőzik játszi kedvében a százfőnyi leventecsapat. Robogó lovak padja alatt megremeg az anyaföld. Ugy száguld a kis csoport, mint amikor győztes harc után futó ellenséget üldöz. Nem csoda: László jár az élen!

Jóval megelőzve vitézeit, jobbra-balra kigyózza vágat a daliás király. Délceg alakja néha egészen eltűnik az utána robogók szeme elől a százföldös törzsek rengetegében, majd ismét ott látják maguk előtt vágatni, mintha biztálná őket, hogy már üldözőbe is vette a mai napra megjelölt vadat: a szárvaszt.

És valóban. Az erdő csendjében László király éles kürtszava harsan fel.

— Hajrá! — hangzik fel a leventék ajkán a diadalkiáltás, miközben sarkanyúkat lovak oldalába vágva gyorsítják az eddigi iramot.

— Amott van nil — kiáltják szinte egy torokkal, amikor egy tisztásra érnek.

Ágas-bogas fejű szárvas iramodott László király előtt. Hátravetett fejével szinte szelte a levegőt. De a király sem marad el mögötte. Hosszan elnyúlt paripája egyre a nemes vad nyomában. Be utána az erdőbe.

Amennyi előnyt adott a szárvasnak gyors lába, ugyanannyit nyert László király lóva a vad-törte ösvényen. Lihegve törtetett a vad egyre beljebb a rengeteg mélyébe. És nyomában lankadatlanul ott van a királyi lovag. Társai már rég elvesztették nyomát; egymás után lemaradtak. Csak László király nem tikkad.

— Pejkó, — biztatja meg paripáját, anélkül, hogy vasat adna oldalának.

És a Pejkó felnyerít. Már-már eléri a vadat. A lovag le is vesszi íját, készíti a nyilvesszőt. Már ki is feszíti acélos izmával. De ime...

A rengeteg ölen, ott, ahol sentki sem vólné, hogy ember nyoma talpoda az avari, szép fehér kápolna áll. Hegyes tornyával olyan büszkén, olyan nemesen tör fel az ég felé és szorít magának helyet a fák sűrű lombjai között.

A vágatoló ló lába egyszerre gyökeret ver. Felhorkan. Fejét magasra emelve csodálkozni látszik. László király is nézi, nézi a csodálatos látványt. A másik percben lepatlan lováról, átkapja a kantárszárát a ló fején és megindul a kápolna felé.

Alig tesz pár lépést, amikor a kápolna ajtajában bő, szürkeruhás szerzetes jelenik meg. Kemény tekintetnek még nagyobb szigorúságot kölcsönöz sűrű, fekete szakáll. Mintha csak számon akarná kérni, amiért háborgatták, úgy állott ott a kápolna ajtajában.

— Üdv neked, László király! — szól felocsúdva a szerzetes s mély meghajlással köszöntötte a váratlan érkezőt.

László király nagyot nézett: — Katapán nemzetségbeli Sebestyén, ha nem csal két szemem...

— Igen, Makáriusz szerzetes, Isten méltatlan szolgája, — igazította helyre a barát.

— Te it a bihari erdők rejtekén? — hangzott László király csodálkozó és egyben kérdő szava.

A szerzetes feleletül fellátta a király előtt a kápolna ajtaját és bevettette. A kápolna köoltárának közepén aztán felemelt egy fémlapot.

— Nézd László király.

A keménykőbe vajt mélyedésben puha bársony párnán emberi alsókar pihen. A kissé behúzódtott ujjak egyikén ott díszelgett az első Árpád-házi király gyűrűje.

— István király szent Jobbjal — ragyogott fel László király arca és kérdően tekintett a mellette álló barátára.

— Az Istvánnak, a Szentnek áldott Jobbjal, — erősítette meg a szerzetes és mert László király egyre jobban csodálkozott, folytatta:

— Ama Nagybaldogasszony ünnepeket követő ötödik napon, — ott Szent keszfehérvárt, — amikor a Szent király koporsóját megnyitották, a templom kórusán búslakodtam a drága Jobb eltűnése fölött. Egyszerre fehér ruhába öltözött ifjút látek előttem állni, ki fehér gyolcsot nyújtva nekem, azt mondta: „Ime... őrtzd e becses kincsét mindaddig, míg felfedezésének ideje tudtul nem lesz adva neked.” Eddig őriztem, most pedig átadom neked László királyom.

A király megilletődve hallgatta a barát beszédét. Arcán a boldogságnak fénye tükröződött. Az utolsó szavaknál pedig szemét égre emelve térdreborult az oltár előtt.

Makáriusz csodálattal nézte az imádkozó királyt, akinek homlokára a kápolna ablakán beszűrődő májusi napsugár mintha dicsfényt fűzött volna. Tudta ő mindég, hogy László király buzgó keresztény, de most már többet tudott: László király is Szent!

A Szent Király felemelkedett. Kegyeletteljes mozdulattal emelte ki rejtékéből a szent Jobbot és ajkával mély tisztelettel illette szent Ósének gyűrűjét.

— Makáriusz testvér, — fordult észellemlőn a baráthoz, — kimondhatatlan az örömem. Hét esztendeje immáron, hogy könyörgök Istenhez e dicső ereklyéért. Biharnak áldott földje, mely megőrizte a Szent Jobbot, szívembe vélek.

És a Szent király látnoki szemével mintha késő századok történelmében olvasott volna, folytatta:

— E szent helynek emléke éljen a magyarok szívében örökké!

— Amen, — felelt a szerzetes és indult a király után.

Kint Szent László újból ajkához emelte vadászkerüljét. A bihari erdők hosszan visszhangoztak kürtjének diadalmas szavát.

Tyukodi István

lomás között tíz percenként fognak közlekedni.

A Lehel-tér—Össipusztai vonalon 20 filléres menetjegyeket vezetnek be és amennyiben az utasok a várasi vasut többi vonalaira kívánnak átszállani, úgy 24 filléres, míg kétszeri átszállásnál 26 filléres átszálló jegyeket válthatnak majd.

Különleges kedvezményt engedélyezett a Városi Vasut azon utasok részére, akik a Kolozsvári-úti vonalon Váradvencéig utaznak, mely több kilométeres úter: mindössze 24 fillért fognak fizetni.

Lapunk örömmel adja tudtul Nagyvárad közönségének a Városi Vasutnak ezt a legújabb intézkedését és minden olyan intézkedést, mely a közönség érdekeit szolgálja, a maga részéről is a legmelegebben üdvözöl.

A visszacsatolt területek ügyvédjei az Országos Ügyvédi Nyugdíjintézetben

Közli a hivatalos lap az átmeneti intézkedéseket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az 1934. évi 23. tc.-nek a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen folytatott működés alapján bejegyzett ügyvédek tagjaivá váltak az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetnek. A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli a m. kir. minisztériumnak a rendeletét, amely az intézeti tagsággal kapcsolatos átmeneti szabályokat foglalja magában. A rendelet gondoskodik arról, hogy a keleti és erdélyi országrészeiről való ügyvédek megfelelően részt vehessenek az intézet önkormányzatában, meghatározza az intézeti járadékok esedékességét, valamint tartalmazza azokat a szabályokat, amelyek szerint az intézet szolgáltatása szempontjából a visszacsatolt területek elszakításának idejét fegyelemben vehetik.

Az első adományok az Ujságíró Nyugdíjintézet javára

Dr Zimmermann Lajos és a Nikotex R. T. 200 pengőt küldöttek

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vasárnap Magyarország területén megjelenő lapokban megjelent az OMS felhívása, amelyben kérték az olvasót, hogy az ujságírók özvegyei, rokkantjai részére adakozzék a 60 éves jubileum alkalmából. Az első adományok beérkeztek. Dr Zimmermann Lajos az országos sajtótanács elnökhelyettese 200 pengőt juttatott el. Ezt az összeget sajtótanácsi napidíjából gyűjtötte össze. Ugyancsak 200 pengőt adományozott a Nikotex Rt., ezenkívül még számos kisebb adomány érkezett be.

December 31-ig árusítható a nem megfelelően csomagolt gyufa. Budapestről jelenti: A pénzügyminiszter rendelete értelmében a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek a nem megfelelően csomagolt gyufamennyiségeket 1941. december 31-e után nem szabad forgalomba hozni és a legmagasabb fogyasztói ár darabonként hat fillér lehet.

IRAK HALLANI SEM AKAR AZ EGYEZKEDÉSRŐL

Minden erődtést bekerítették az iraki csapatok. — Angol bomba hullott egy régi, híres mecsetre

Bizalmat szavazott Churchillnek az alsóház

Beirutból jelentik (NTI): Az iraki kormány válaszolt arra a jegyzékre, amelyet az egyiptomi kormány intézett hozzá. A válaszban az iraki kormány még egyszer előadja a viszály előzményeit. Anglia gyakorlatilag hadat üzent Iraknak, ezért egyezkedésről szó sem lehet.

Irakból érkezett jelentések szerint angol csapatok elfoglalták Rutbah erődtését.

Newyorkból jelentik (NTI): Az Associated Press kairói jelentése szerint az iraki brit csapatok állítólag áttörték a habbaniyahi repülőter kö-

rüli záróvet és ismét átvették a petroleumvezeték ellenőrzését.

Teheránból jelentik (NTI): A késő esti órákban Bagdad ellen intézett angol repülőátadás során bomba esett egy híres régi mecsetre. A bomba nem robbant fel s így kárt nem okozott. A bombázás során több lakóház megsérült.

Beirutból jelentik (NTI): Az angol repülőknél Bagdad ellen intézett támadása, melynek során egy régi mecsetet találtak el és több aszszonyt és gyermeket öltek meg, az egész arab világban mélységes felháborodást keltett.

mondják illetékes helyen, az összpontosított tüzérségi tűzben összeomlott és az angolok igen súlyos veszteség mellett az olasz-német vonalok mentén megakadtak.

Berlínből jelentik (NTI): Kiszámu ellenséges bombázógépek a csütörtökre virradó éjjel néhány északnyugati-németországi város lakónegyedeire bombákat dobtak le. Néhány polgári személy meghalt, többen megsérültek. Katonai vagy ipari célpontokat nem találtak el. A német légvédelem arra kényszerítette a támadókat, hogy a további támadásokról lemondjanak.

Berlínből jelentik (NTI): A védő főparancsnokságának jelentése szerint a légi haderő az elmúlt éjszaka heves támadást intézett a Clyde kikötői, hajógyárai és ellátási üzemei ellen. A bombák Glasgowban okoztak súlyos rombolásokat. Támadások irányultak Liverpooli, Newcastle, Plymouth, valamint Anglia déli és délkeleti partvidékének kikötői ellen. Egy tizezer tonnás kereskedelmi hajót telitalálat ért. Egy másik hajót a találatok súlyosan megrongáltak.

AMERIKA NÉPENEK 90 SZAZALÉKA A HÁBORU ELLEN VAN

Washingtonból jelentik (Reuter): Roosevelt állapota javult. Orvosi tanácsra két napig nem hagyja el szobáját.

Washingtonból jelentik (Stefani): Roosevelt beavatkozási politikájában mindinkább észrevehető, hogy az Egyesült Államok nem óhajt totális beavatkozást. Whesler szenátor szerint a nemzet kilencven százaléka ellenzi a beavatkozást. A szenátor azal vádolta Rooseveltet, hogy a népi akarata ellen akar cselekedni. Hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államok katonailag nincs felkészülve.

Washingtonból jelentik (Stefani): Szerdára virradó éjjel letartóztattak 130 német állampolgárt és az Ellis Island szigetre szállították őket. Azt hiszik, hogy a többi amerikai városokban is történtek letartóztatások.

Egész Ázsia rokonszenvvel kíséri Irak szabadságharcát

Teheránból jelentik (Stefani) Bagdadi értesülések szerint az iraki csapatok minden erődtést bekerítették. Az iraki légierő rendszeresen bombázza az angolok által elfoglalt erődtiményeket. A hadászati fontos pontokon nagy pusztítást végeztek, 9 angol gépet elpusztítottak.

Beirutból jelentik (NTI): Az arab világ minden részéből jelentkeznek önkéntesek Irak megsegítésére. Még az algéri arabok és a kurd törzsek is felajánlották segítségüket. Tokiói jelentés szerint egész Ázsiában nagy rokonszenvvel kísérik Irak szabadságharcát és az ázsiai népek nagyre-

sze erkölcsileg támogatja Irakot szabadságharcában.

Az iraki miniszterelnök táviratban köszönte meg a rokonszenvnyilvánításokat.

Teheránból jelentik (Stefani) Bagdadi értesülések szerint az iraki csapatok minden erődtést bekerítették.

Az iraki légierő rendszeresen bombázza az angolok által elfoglalt erődtiményeket. A hadászati fontos pontokon pusztítások támadtak. 9 angol gépet elpusztítottak.

Az iraki miniszterelnök táviratban köszönte meg a rokonszenvnyilvánításokat.

A Dardanellák kérdése még nincs megoldva

Ankarából jelentik (Reuter): Az angol-iraki viszály kérdésében a török külügyminiszter tanácskozott az angol nagykövettel és ezek során felajánlotta Törökország jó szolgálatait. Két nappal később a brit nagykövet átnyújtotta a brit kormány válaszáat. Ankarában rámutatnak arra, hogy Törökországnak életbevágó érdeke az iraki helyzet rendezése. A török kormány feladata igen kényes, mert Irak csak akkor hajlandó tárgyalni, ha az angolok visszavonják csapataikat.

Törökország minden cselekedete az ország védelme és a béke érdekében történik.

Berlínből jelentik (NTI): A Dardanellák kérdése jelenleg még nincs megoldva. Ezt felelték a külföldi újságírók kérdésére a Wilhelmstrassen. Törökország eddig megtartotta kötelezettségeit és a Dardanellák kérdése eddig még semmi bonyodalomra nem adott alkalmat.

VASGYÜRÜ VESZI KÖRÜL TOBRUKOT

Rómából jelentik (MTI): Mint a Giornale d'Italia jelenti, Tobrukot vasgyűrű veszi körül, amely az angolok minden erőfeszítése ellenére egyre szűkül és előbb-utóbb megfojtja a védelmet.

Berlínből jelentik (NTI): Az au-

gol főhadiszállás egyik jelentésével kapcsolatban, amely szerint „a helyzet Tobrukban nem változott”, illetékes helyen megjegyzik, hogy a valóságban az angolok május 6-án vilámgyorsan kezdődő tüzérségi előkészítés után ismét megkísérelték a kitörést Tobrukból. Az angol támadás,

„Sohasem ígértem mást, mint vért, könnyet és verítéket” — mondotta Churchill az alsóházban

Londonból jelentik: A Reuter Iroda jelentése szerint az alsóház folytatta bizalmi indítványáról szóló vitát.

Lloyd George utalt arra, hogy a német tengeralattjárók helyzete öz-

szehasonlíthatatlanul előnyösebb, mint az előző háborúban volt. A német repülő is előnyösebb helyzetben vannak.

Az alsóház bizalmi vitáját Chur-

Kat. körü „Mátyás” sörözőben és az N. S. E. katolikus körü otthonában minden este Nagyvárad legjobb jazz és cigányzenekara Kozák Arpad primás vezetésével játszik. Délelőttönként villásreggeli sörözéssel. Vasárnap délezen szórakoztató zene. Olcsó konyha: Esténkéntánc! Legjobb borok!

Belvárosi mozgóban
Hunyady S. kacagató vigjátéka
Lovagias ügy

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
Szenzációs dupla műsor
Rákosi Viktor (Sipulusz) huszárvigjátéka:
1. EMMY
Főszereplők: Agay, Erdélyi, Jávor, Páger,
Kabos, Makláry, Gózon.
2. Halálgát hőse
Ken Maynard az acélklü cowboy-al.

Apolló filmszínházban
Alice Faye, Don Ameche, Al Jolson
és Buster Keaton színes filmóriása
Hollywoodi varázs

chill miniszterelnök fejezte be. — Szüksége van a kormánynak a törvényhozók bizalmára — mondotta Churchill. A kormány összetételére vonatkozó bírálatra kijelentette, hogy ezidő szerint nem foglalkozik azzal a gondolattal, hogy azt megváltoztassa.

Mint a kormány feje, személy szerint a leghatározottabban vállalja a felelősséget. Lefejezhetnek, ha nem nyerjük meg a háborút.

A közelkeleti háborúról kijelentette, hogy a Nilus völgyének és a Suez-csatornának elvesztése, valamint Málta ellenséges kézre kerülése a legsúlyosabb csapás volna Angliára. Ezekért a pozícióért a birt világbirodalom minden erejével harcolni kell.

Az iraki eseményekről beszélve megemlítette, hogy erős brit alakulatok szálltak partra Basra kikötőjében és kemény, hosszú ideig tartó harcok kezdődtek. Lehetségesnek mondotta, hogy mielőtt az iraki haderőt leverhetnék, németek érkeznek oda.

Sohasem ígértem mást, mint vért könnyet, munkát és verítéket, amihez hozzátelhetem még, vannak gyarlóságunk, tévedéseink és érnek csalódások és mindez még hosszabb ideig tarthat.

Az alsóház végül kétnapos vita után 447 szavazattal 3 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Személyzethiány mutatkozik az Egyesült Államok kereskedelmi tengerészetében

Berlinből jelentik: (NTI.) A Wilhelmstrassén mint hallatlan és abszurd gyanúsítást a legélesebben utasítják vissza Stimson rádióbeszédének azt a részét, amely szerint Németország Braziliát fenyegeti.

Newyorkból jelentik: (NTI.) A háborús kormánynak a Fehér Házban tartott keddi üléséről a Newyork Times Washingtonból azt jelenti, hogy Arnold vezérőrnagy az Egyesült Államok légihaderőjének parancsnoka, aki Angliából visszatért, bizakodó jelentést tett. Ez a jelentés a közeli hetekben nagy befolyással lehet az Egyesült Államok külpolitikájára.

Newyorkból jelentik: (NTI.) A kanadai lapok manchesteri jelentése szerint Ellington angol légi tábornok kijelentette, hogy a brit légierő nehezen jut személyzethez. Napról-napra nehezebbé válik megfelelő repülőte-
reket találni.

Newyorkból jelentik: (NTI.) A Newyork Herald Tribune egyik hosszabb cikkében azt állítja, hogy a személyzethiány az Egyesült Államok kereskedelmi tengerészetében kezd komoly veszéllyel fenyegetni és a hajók elindulását késlelteti. Sok hajó a rendes létszám nélkül futott ki. Mindezekelől a gépész személyzet hiányzik.

GAZDASÁGI ÉLET

A fűtőanyagok beszerzésének szabályozása

Nagyvárad thj. város polgármestere
1.763—1941. K. é. sz.

Hirdetmény

A tüzelőanyag beszerzés korlátozása tárgyában kiadott 200.900—1941. K. M. sz. rendelet alapján értesítem az érdekelteket, hogy tüzelőanyag tekintendő a szén, a lignit, a briket, a koks, a kokszbriket és a tűzifa.

1941 május hó 1-től 1942. április hó 30-ig lakás, lakásszerű helyiségben elhelyezett iroda és műhely, ipari vagy kereskedelmi célra szolgáló nem lakásszerű helyiség fűtésére, csak az alábbiakban meghatározott mennyiségű tüzelőanyagot szabad beszerezni.

Nem vonatkozik a rendelkezés azokra az intézményekre, amelyek tüzelőanyag szükségletüket a közszállítási szabályzat szerint szerzik be.

A begyűjtáshoz használt úgynevezett karikafára (gyűjtőfa):

a nem fűtés céljából (pl. üzemyanyagként) való tüzelőanyag beszerzésre:

a Széngazdálkodási Bizottság külön engedély alapján történő tüzelőanyag beszerzésére,

Nem központi fűtéses lakás fűtésére a tüzelőanyag beszerzése a lakás szobáinak és a lakók számának figyelembevételével történik.

A hallt külön szobának kell számítani, ha alapterülete 12 négyzetméteren felül van. A cselédszobát csak akkor szabad külön szobának számítani, ha azt a háztartási alkalmazott, családtag, albérlő, stb. lakószobául használja. A lakók számának meghatározásában a háztartási alkalmazottakat is figyelembe kell venni.

Ha a lakás birtokosa hivatását lakásában gyakorolja (pl. orvosi rendelő, mérnöki v. ügyvédi iroda) a meghatározott mennyiséget 20 százalékkal meghaladó tüzelőanyagot szabad beszerezni. A kivételes körülmények ugyanannál a lakásnál fognak fenn, a 20 százalékos többletet csak egyszer szabad felszámítani.

Nem központi-fűtéses lakásszerű helyiségben elhelyezett iroda vagy műhely fűtésére meghatározott tüzelőanyag-mennyiségnek legfeljebb 60 százalékát, ha pedig a fűtendő helyiségek száma kettőnél több, legfeljebb 80 százalékát szabad beszerezni; a lakók száma helyett a fűtendő helyiségek mindegyikére egy-egy személyt szabad számítani.

Azoknak a bármilyen célra szolgáló nem központifűtéses és nem lakásszerű helyiségeknek fűtésére, amelyeknél a beszerezhető tüzelőanyag mennyiségét a Széngazdálkodási Bizottság az 1940—41. fűtési időnyre már megállapította, ezt a megállapított mennyiséget szabad az 1941—42. fűtési időnyre is beszerezni.

Központi-fűtéses lakás, lakásszerű

iroda és műhely, valamint ipari vagy kereskedelmi célra szolgáló nem lakásszerű helyiség fűtésére és melegvíz szolgáltatására 1941 május hó 1-től 1942 április hó 30-ig külön engedély nélkül legfeljebb az 1939. évi július hó 20. és 1940. évi július hó 19. között felhasznált tüzelőanyag-mennyiség 60 százalékát szabad beszerezni. A külön engedély nélkül beszerezett évi mennyiség legalább 15 százalékát a központi fűtőberendezés üzemeltetője — amennyiben megfelelő tároló helyiséggel rendelkezik — július és augusztus hónapban köteles beszerezni.

Az előbbi bekezdés alapján 1941. évi szeptember hó elseje után beszerezhető tüzelőanyag leszállítását a központi fűtőberendezések üzemeltetői csak 1941. évi szeptember hó 1-től kezdődő 7 egyenlő havi részletben kívánhatják. A szállítók azonban a Széngazdálko-

a lakás szobáinak száma	A lakás állandó lakóinak száma							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	25	25	25	25	25	25	25	25
2	25	37	37	37	37	37	37	37
3	25	37	48	48	48	48	48	48
4	25	37	48	60	60	60	60	60
5	25	37	48	60	70	70	70	70
6	25	37	48	60	70	80	80	80
7	25	37	48	60	70	80	90	90
8 vagy több	25	37	48	60	70	80	90	100

Példa: olyan kétszobás lakás fűtésére, amelyben három személy lakik. 57 métermáza brennbergi, dorogi, egresi, komlói, nagykományoki, pécsi, szurdoki, tatai, tokodi és zsbolyi szén vagy briket szerezhető be.

Az előbbi pontban nem említett tüzelőanyag (pl. tűzifa) beszerzése külön engedély nélkül úgy történik, hogy a fenti bekezdésben kiszámított mennyiséget az alábbi szorzószámmal kell szorozni.

Tüzelőanyag	Szorószám
Koks és külföldi szén	0.8
A salgótarjáni szénmedencéből származó szén	1.2
Fgyéb barna-szén	1.05
Lignit	2.9
Tűzifa	1.07

Példa: Olyan kétszobás lakás fűtésére, amelyben három személy lakik 37x1.7 62.9 métermáza tűzifa szerezhető be.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háboru idején hat hónapig terjedhető elzá-

Férfiingek, alsonadrákok méret után is. Nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, uridivatudonságok megérkeztek
Cziller Imre divatházába

dási Bizottság esetenként hozott határozata alapján még a fentiek szerint igényelhető havi mennyiséget is csökkentheti.

A jelen rendelet alapján beszerezhető a tüzelőanyag-mennyiségnél 33 százalékkal többet nem szerezhet be az a fogyasztó, aki

a) széntüzelési nem központi fűtéses helyiségeinek jövő évi egész tüzelőanyag szükségletét 1941. évi július hó 15-ig beszerzi és eddig az időpontig tényleg le is szállíttatja;

b) széntüzelésre berendezett központi fűtéses helyiségeinek fűtésére és melegvízszolgáltatására a beszerezhető mennyiségnek legalább felét 1941. évi július hó 31-ig megrendeli és 1941. évi július hó 15-ig tényleg le is szállíttatja.

A megrendelt, de 1941. évi július hó 15-ig le nem szállított tüzelőanyagból a fogyasztó 1941 július hó 15-ike után csak annyit vehet át, amennyi átvételével tüzelőanyag készlete nem haladja meg a rendelet 3—6. paragrafusai alapján beszerezhető mennyiséget.

A nem központi fűtéses lakások fűtéséhez külön engedély nélkül a lakók és szobák számától függően métermázsában kifejezve az alábbi mennyiségű tüzelőanyagok szerezhetők be:

a lakás szobáinak száma	A lakás állandó lakóinak száma							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	25	25	25	25	25	25	25	25
2	25	37	37	37	37	37	37	37
3	25	37	48	48	48	48	48	48
4	25	37	48	60	60	60	60	60
5	25	37	48	60	70	70	70	70
6	25	37	48	60	70	80	80	80
7	25	37	48	60	70	80	90	90
8 vagy több	25	37	48	60	70	80	90	100

rással büntetendő az a fogyasztó, aki tüzelőanyagot jelen rendelet megszegésével szerez be, vagy vesz át. A tüzelőanyagot, amellyel a kihágást elköveték, elkobozzák.

Nagyvárad, 1941. május 6.

Dr Soós István s. k. polgármester.

Hegyközségi tudnivalók

A Hegybírói hivatal közhírré teszi, hogy raffia és rézmészpor igénylése miatt a hegyközségi birtokosok sürgősen jelentkezni sziveskedjenek a hegybírói hivatalban. Nagyvárad, 1941. évi május hó 8-án. Orbán László hegybíró.

A Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság

felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címére küldött állami sorsjegyet megtartja, annak árát a postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával egyenlítsse ki. Aki a sorsjegyet nem kívánja megtartani, sziveskedjék azt a mellékelt portómentes válaszboríték felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnan érkezett. Az államsorsjáték jótékony célt szolgál, s aki a megtartani nem kívánt sorsjegyet nem küldi vissza, a jótékony célt károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

MAGYARORSZÁG ÚJ BUKARESTI KÖVETE ELFOGLALTA ÁLLOMÁSHELYÉT. Bukarestből jelenti a MTL: Galánthay Nagy László, Magyarország új bukaresti követe szerdán megérkezett új állomáshelyére. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadták.

A HARMINCHAT TAGU BIZOTTSÁG ÜLÉSE. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A 36 tagú országos bizottság pénteken délelőtt ülést tart. Az ülés napirendjén a közjóléti szövetkezetekről szóló kormányrendelet szerepel.

SZOLGABÍRÓI KINEVEZÉSEK BIHARMEGYÉBEN Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter Bihar megye törvényhatóságához ideiglenes hatállyal dr. Megyeri Loránd és dr. Mariay Barna vármegyei közigazgatási gyórnokokat szolgabírákként nevezte ki.

Bajtársi parancs! Folyó hó 11-én, vasárnap délelőtt 11 órakor szép idő esetén kivonulás. Bajtársak (tiszték, al-tiszték, legénység) megjelenése kötelező. Be nem osztottak beosztást nyernek. — A római katolikus bajtársak délelőtt fél 9 órakor a Székesegyházba vonulnak, ahol a Szent László körmeneten részt vesznek. — A református bajtársak fél 10 órakor a nagytemplomba vonulnak fel. (Gróf Teleky u.) Kivonulási osztály.

A NEVETŐ VONALAK MESTERE BUCSUZIK NAGYVÁRADTÓL. A rövid idő alatt, amit Nagyváradon töltött Vanek mester, a nevető vonalak bosszorkányos ügyességű rajzolója, általános rokonszenvet és szeretetet vívott ki magának mindenütt, ahol megfordult. Legutóbb a városi vezetés-tisztviselőkről készített remek karikatúrákat, amelyek között eddig a Gyapay alpolgármesterről és Borbély Dezső dr. főjegyzőről készült rajzai a legsikerültebbek. Még három napig marad Váradon Vanek, aki az állami és városi tisztviselőket veszi ceruzahegyre e napokon, azután tovább utazik Kolozsvárra, hogy a Kincsesvárosban töltsön hosszabb időt, ott is nevető arckat, derűs pillanatokat kellve. Bizonyos, hogy Vaneket Kolozsváron is olyan őszinte szeretettel fogják fogadni, mint Nagyváradon.

Esztérgályos János temetése. Budapestről jelenti: (MOT) Ma délután temették el több ezer főnyi gyászoló közönség részvételével Esztérgályos János volt országgyűlési képviselőt, a Népszava felelős szerkesztőjét.

Julius 15-ig meghosszabbították a zsidó magánalkalmazottak jelentkezési határidejét. Budapestről jelenti: A kormány rendeletet adott ki, amely szerint a zsidótörvénynek a keleti és erdélyi részeken való végrehajtásáról kiadott rendeletben, a magánalkalmazottak és bizományos szervezetek tagjaira megállapított bejelentési határidőket 1941 július 15-éig meghosszabbította.

MÁJUS TIZENEGYEDIKÉN LEPELÉZIK LE A BUDAPESTI VADÁSZ-EMLEKMŰVET. Az egykori cs. és kir. vadászszólják emlékét művészi emlékművel örökítették meg Budapestben. Az emlékmű leleplezése május 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz. Ezzel kapcsolatosan nagyszabású vadász-találkozó is lesz Budapestben. Ugy a leleplezési ünnepre, mint a Vadásztalálkozóra 66 százzalékos kedvezményrel lehet utazni. Az erre a célra szolgáló igazolványokat a bajtársi körök vezetőségétől kell kérni. A leleplezési ünnepségen Haász István tábori püspök mond misét. Az emlékmű leleplezése után tisztelegő díszvonulás lesz a hősi emlékmű előtt. Délben társasébred lesz a Gundel állatkerti éttermében.

Fest, mos, tisztít
Fischer Dezső
textil vegyész
Nagyvárad, gr. Csáky István u. 3.

KOLOZSVÁRON MEGKEZDŐDÖTT A PÓTERETTSÉGI VIZSGÁK IRÁSBELI RÉSZÉ. Kolozsvárról jelenti: Hétfőn kezdődtek meg a póterettségi vizsgák, amelyekre összesen háromszázhatvan jelentkeztek. Hétfőn az írásbeli első részét végezték el a maturandusok. Keddén a Parkas-utcai flugimnáziumban a humanista szakos érettségizők latinból a természettudományi szakosok pedig franciából vizsgáztak. Szerdán választott idegen nyelvekből adnak számot tudásukról. A humanista szakon német, francia és román nyelv közül választhatnak a jelöltek, a természettudományi szakon pedig németből, vagy románból tehetnek vizsgát.

A nagyváradai cserkészlányok fogadalomtételi ünnepélye. A nagyváradai cserkészlányok vasárnap, május 11-én délután 4 órai kezdettel a Református Kulturpalota dísztermében fogadalomtétellel kapcsolatos jótekonycélú ünnepélyt rendeznek, a következő műsorról: Gyöngyszemek a magyar múltból. Jelenet, előadják az áll. polg. isk. növendékei Dobó Katica csapat. — Tornaszám. Állami főgimnázium Szilágyi Erzsébet csapata. — Szavaltat. Állami felsőkereskedelmi iskola. — Magyar toborzó: Református gimnázium Lorántfy Zsuzsanna csapata. — Virág jelenet: Református elemi iskola. — Szavaltat: Szilágyi Erzsébet csapat. — Tánccsám: Állami tanítónőképző Rozgonyi Cecil csapat. — Tábori jelenet: Lorántfy Zsuzsanna csapat. — Belépődíj nincs, de a műsor megváltása kötelező.

INTERNÁLJÁK A SZABADKÁN LETARTÓZTATOTT, TALPBŐR-REJTEGETŐ KERESKEDŐKET. Szabadkáról jelenti a MTL: A közellátási rendelet kijátszása miatt letartóztatták Löbl Kálmán Ernő és Décei Ernő szabadkai kereskedőket. Nagymennyiségű talpbőrt találtak lakásukon eldugva. A letartóztatott kereskedőket internálják.

MEGKEZDTE MŰKÖDÉSÉT A HANGYA UNGVÁRI KONZERVGYÁRA. Ungvárról jelenti a MTL: A Hangya Szövetkezet a közelmúltban a várossal kötött megegyezése alapján a városi vágóhid mellett konzervgyárat létesített, amelyben a Kárpátaljai Allatértékesítő Szövetkezet állal felvásárolt állatok húsal konzervvé dolgozzák fel. A konzervgyár megkezdte munkáját, egyelőre ötven főnyi személyzettel.

Értesítés. Az evangélikus egyház vasárnapra hirdetett közgyűlése, közbejött akadály miatt később lesz megtartva, időpontját közhírré teszi az Elnökség.

ORVOSI HIR. Dr. Baranyai Lajos bőrgyógyász, urologus rendelőjét Hitler Adolf-utca 11. sz. alá helyezte át.

HALÁLOZÁS. Özv. Hepperle Józsefné, szül. Bial Katalin vármellénör özvegye 85 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia.”)

RIKORDKÖZÖNSÉG A NEMZETKÖZI VÁSÁRON. Budapestről jelenti: Szerdán ismét rikord közönség tekintette meg a Nemzetközi Vásárt. Pénteken a magyar országgyűlés képviselőházának és felsőházának tagjai vonultak ki. Vasárnap további különvonalakat indít a MÁV a vásárra. A vidékiek lesznek tehát ismét nagyszámban a vásáron.

LELEPLEZTE A FELESÉG HÜTLENSÉGÉT A „NÁSZUTASOK VELENCEI SÍRKÖVE.” Budapestről jelenti: Régi hagyomány, hogy a szerelmeseik és nászutasok Velencében a Szent Márk templomban Szent Márk sírhelyének kövére ráírják nevüket. Másfél évvel ezelőtt egy budapesti fiatalasszony férje távollétében arra használta fel, hogy barátjával elutazott Olaszországba. Utána nem sokkal férjével utazott Velencébe és akkor férje meglátta a sírkövön felesége írását és barátja nevét. A férj lefényképezte a bűnjelét és meindította a válópert az asszony ellen. Mellékelte a válókeresetihez a síremlék azon részének fényképét is, amelyen felesége írása látható.

Romániában elrendelték a zsrirkivitei tilalmat. Bukarestből jelenti: (MTI) A marhavágási korlátozás következtében a faggyukészlet csökkent. A szappan ellátás biztosítása érdekében elrendelték a zsriradékokra a kivitei zárlatot.

Felhívás
Felhívom mindazokat a magyar földtulajdonosokat, kiknek a bécsi defalciónális vonalon részben, vagy egészben birtokuk tulajdonos, használni nem tudják és nem cserélték el, helyzetük tisztázása érdekében címüket tulajdonbirtok nagyságát és értékét mielőbb közöljék. Egyben levelezési költségekre 5 pengő értéket postabélyegben levélben az alábbi címre küldeni. Földműves Szövetség, Marosvásárhely, dr. Gece Dániel u. 39. sz.

Nagyvárad thj. város polgármestere
Városgazdasági ügyosztály
ad 13904—1941.

Hirdetmény
Nagyvárad város tulajdonát képező Kaszárnya tér 12. szám alatt lévő Munkásházban 2 szoba és mellékhelyiségekből álló lakást folyó évi május 15-től kezdődőleg 3 évi időtartamra bérbeadom. A bérleti feltételek a városgazdasági ügyosztálynál (Véroháza I. em. 24. sz.) megtekinthetők. A bérleti ajánlatok írásban zárt, lepecsételt borítékban „Ajánlat a Kaszárnya tér 12. szám alatt lévő lakás bérletére” felirattal a városgazdasági ügyosztálynál folyó évi május hó 12-én déli 12 óráig nyújtandók be. Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. — Fenntartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhatjak. Nagyvárad 1941. május 7. Dr. Sós István s. k. polgármester.

Világszerle megszorítják a zsidók közéleti tevékenységét

Állami tulajdonba mennek át a romániai zsidó malmok és szeszipari üzemek.

Bukarestből jelenti a Bud. Tud. A hivatalos lapban megjelent rendelet törvény kiegészítő rendeletet tartalmaz a kisajátított zsidó vagyonekra vonatkozóan. Az állam tulajdonná válnak a zsidó kézben lévő pékműhelyek és a malomiparral összefüggésben levő lisztfeldolgozó üzemek. Az állam veszi át a szesz- és alkoholfinomító, valamint egyéb szeszparoló üzemeket teljes áruaktárukkal és felszerelésükkel együtt.

SZLOVÁKIÁBAN A ZSIDÓ ORVOSOKAT KÜLÖN TÁBLÁKKAL JELÖLIK MEG

Pozsonyból jelenti: Szlovákiában elrendelték, hogy a zsidó orvosok jelzőtáblát kötelesek használni. A zsidó orvosok csak sárga receptet használhatnak. Azoknak a zsidó orvosoknak, akik csak zsidó számára rendelnek, fel kell tüntetni „Csak zsidó számára”

ROMANIÁBAN ELKOBÓZZAK A ZSIDÓK RÁDIÓIT

Bukarestből jelenti a Magyar Távirati Iroda: A hivatalos lapban megjelent a zsidó rádióengedélyesek rádiókészülékének elkobzásáról szóló rendelet. A rádióengedélyt valamennyi zsidótól megvonják, tekintet nélkül az illető állampolgárságára. A rádióvevő készüléket a zsidók kötelesek 15 napon belül beszoállatni.

ZÁGRÁBAN KÜLÖN JELVÉNYT KELL VISELNI A ZSIDÓKNAK

(Ujvidék (MTI) Zágráb polgármestere elrendelte, hogy a zsidó férfiak 14, a nők pedig 12 évtől zsidó jelvényt tartoznak viselni. A rendelet ellen vétőket első ízben ezer, második ízben tízezer dinárral, harmadszor pedig elzárással büntetik.

Tervszerűen folyik a görög hadifoglyok hazaszállítása

Berlinből jelenti: (NTI.) A Führer közölte, hogy a görög hadseregnek a háború folyamán tanúsított bátor magatartása elismeréseként a görög hadifoglyokat hazaelegendik. A foglyok hazaszállítása tervszerűen folyik. A foglyokat tisztjeik vezetik hazájukba.

Megnyitják a német-francia demarkációs vonalat az áruforgalom számára

Párizsból jelenti (NTI): Darlan tengernagy tárgyalásainak eredményeként a németekkel egyezményt kötöttek, amelynek értelmében a demarkációs vonalat megnyitják az áru- és értékgorgalom számára. Kilátásba helyezték, hogy a napi huszmillióra szállítják le.

Rómából jelenti (MTI): A *Polo d'Italia* mai számában igen éles támadást intézett a vichyi Franciaország ellen. A lap szerint Franciaország kettős játékot folytat és titokban abban reménykedik, hogy a háborút az úgynevezett nagy demokráciák nyerik meg. A lap úgy látja, hogy Laval esélyei növekedtek.

Versenybírálati hirdetmény

442.157—1941. sz. A m. kir. honvédelmi miniszter 3. b. osztálya 60.000 db málhakótól és 5000 darab takarmánykötél szállítására Erdély és a visszacsatolt keleti részek területére korlátozott nyilvános versenybírálatot hirdet. Csak azok pályázhatnak, akik Erdélyben vagy a visszacsatolt keleti részek területén bírnak telephellyel.

A kiírás részletei (közszállítási felhívások, ajánlati űrlap) a m. kir. honvédelmi miniszterium 3. b. oszt. Budapest, I. Szent György tér 3. fszt. 14-nél a hivatalos órák alatt díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat 1941. évi május 15-én 20-án 9 óráig kell benyújtani. Bánatpénzt le kell tenni.

442.158—1941. sz. A m. kir. honvédelmi miniszterium 3. b. osztálya 60 készlet 36 M. 4—fog. 1—nyer. szűgyhám-szám szállítására Erdély és a visszacsatolt keleti részek területére korlátozott nyilvános versenybírálatot hirdet.

Csak azok pályázhatnak, akik Erdélyben vagy a visszacsatolt keleti részek területén bírnak telephellyel.

A kiírás részletei (közszállítási felhívások, ajánlati űrlap) a m. kir. honvédelmi miniszterium 3. b. oszt. Budapest, I. Szent György tér 3. fszt. 14-nél a hivatalos órák alatt díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat 1941. évi május 15-én 20-án 9 óráig kell benyújtani. Bánatpénzt le kell tenni.

RÁDIÓ

SZOMBAT, MÁJUS 16.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Etrend. Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Hogyan laknak az állatok? Irta Méhes Gyula dr egyetemi magántanár.
- 10.45 Mit nézzünk meg? A magyar posta bélyegmuzeumát.
- 11.40 Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
- 12.00 Harangszó. Himnusz.
- 12.10 Érsekújvári Városi Dalegyelet.
- 12.40 Hírek.
- 12.50 Budai Mandolin Zenekar.
- 13.30 Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.
- 16.10 Bábjáték. Közvetítés a Bécsi uti székesfővárosi elemi iskolából.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Illiczyk László tánczenekara.
- 17.45 A jó asszony. Mórtyucz Zsigmond elbeszélése.
- 18.10 Akiket mindig szívesen hallgatunk.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 20.30 Innen-onnan. Hangfelvétel.
- 21.00 A holicai Cupido. Vigjáték egy felvonásban. Irta Herczeg Ferenc
- 21.40 Hírek.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 24.00 Hírek.
- 23.25 Táncclemezek.

Hirdessen
a Magyar Lapokban

SPORT

NAC—NSE csoportrangadó

Vasárnap délután 5 órai kezdettel az évad legérdekesebb bajnoki küzdelme kerül lebonyolításra az erzsébetligeti pályán.

A Nagybányai SE kiváló képességű csapatával méri össze erejét a NAC együttese.

Izgalmas küzdelemre van kilátás. A NAC veretlenül vezet, viszont az NSE eddig csak a zöld-fehérektől szenvedett vereséget Nagybányán. Az NSE most Nagyváradon szeretne revansot venni.

Viszont a NAC-nak is fontos ez a visszavágó. Elsőségét már nem lehet elvitatni, de ha győz, talán elkerüli a fásasztó körmértékzést.

Mindkét csapat legjobb összeállításban veszi fel tehát a küzdelmet.

Kolozsvárra rándul a Törekvés

Az erdélyi bajnokság kolozsvári csoportjának küzdelmei során a Törekvés vasárnap Kolozsváron játszik a KAC-al. Jelenleg a KAC a harmadik helyen áll a csoport bajnokságában és feltétlenül győznie kell, hogy helyezését megtarthassa. A Törekvésnek viszont se nem oszt, se nem szoroz a bajnokság szempontjából már semmi. Az utolsó helyen áll és nem is kerülhet el onnan. Viszont erkölcsileg nagyszerűen jönne, ha győzni tudnának a piros-fekete legények az ellenféllel szemben, akik

az elmúlt vasárnap 10:1-re verték a Szatmári SE együttesét.

Nagyvárad vasárnapi labdarugó műsora

Vasárnap, május 11-én a következő kerületi és ifjúsági bajnoki mérkőzések kerülnek lebonyolításra Nagyváradon, illetve Nagyszalontán: Erzsébetligeti pálya: 9 óra NAC ifj.—Vasas ifj.

Fél 11 óra: Elektromos ifj.—Törekvés ifj.

1 óra: Elektromos—Egyetértés.

Fél 3 óra: MAV—NAC II.

Rhédey-kerti pálya: Fél 11 óra: Törekvés II—NSC.

Nagyszalonta: Boeskey—Vasas.

Törekvés II—NSC (Nagyszalonta).

A Törekvés II—Nagyszalonta bajnoki mérkőzést vasárnap délelőtt rendezik meg a Rhédey-kertben lévő sporttelepen 40 filléres helyárral mellett. A Törekvés utánpótló csapata igen komoly edzéssel készül a szalontaiak ellen. A mérkőzés fél 11 órakor kezdődik.

Ismét megkezdí működését a szabadkai MAV Sport Egylet.

Szabadkáról jelenti a MTL: A húsz évvel ezelőtt betiltott szabadkai MAV sportegylet ismét megkezdí működését. A szervezés teljes lendülettel folyik, minden remény megvan arra, hogy a nagy múltú egyesület ismét felvirágozik.

SZÍNHÁZ

Ma, csütörtökön este van a Pillangókisasszony opera előadása, világhírű vendégekkel

Dorita Boneva világhírű bolgár énekesnő, a budapesti rádió és a m. kir. Operaház állandó vendége, Pilinszky Zsigmond, a m. kir. Operaház tagja, valamint Szirmay Reginald, Szóts D. Péter, Rácz Tilda, Hetényi Kálmán, Kürtös Kálmán operaénekesekkel, a budapesti Városi színház tagjaival kerül színre ma csütörtökön este Puccini örökszép operája a Pillangókisasszony. Az előadás külön érdekessége a nagy kórus, kiegészített zenekar, amit Szathmáry Endre vezényel, valamint a budapesti Operaház kosztümjei. A Pillangókisasszony ma esti előadását felemelt helyárral tartják meg. Jegyek a színházi pénztárnál már csak kevés számban kaphatók.

— **Eredeti bemutató a színházban.** M. Katona Ilonkának, a kiváló budapesti írónőnek a falu visszahív című színművét mutatja be a színház prózai együttese pénteken este. Az ősbemutató Nagyvárad irodalmi eseménye lesz, amelyen az írónőn kívül részt vesznek a fővárosi színikritikusok, írók és riporterek. A Falu visszahív — az eddigi próbákhoz itélve briliánsan megírt színpadi mű és méltán megérdemelte a legkiválóbb kritikuskok elismerését. A péntek esti bemutató A. bérletben, a szombat esti második előadás B. bérletben lesz, mindenkor rendez helyárral mellett.

— Szombaton délután 4 órakor a

Vadvirág operett kerül színre, filléres helyárral — Komlós Jucival a címszerepben. Helyárrak: 30 fillértől 120 fillérig.

— Az alvinci huszárok nagy operett vasárnap délután 4 órakor kerül színre filléres helyárral.

Heti műsor:

Csütörtökön este 8 órai kezdettel a budapesti opera együttes vendégszerepel a színházban amely vendégjáték Nagyvárad zenei eseménye lesz. Az együttesben a legnagyobb hírű énekesek és énekesnők vannak.

Színrekerül Puccini nagyoperáját a Pillangókisasszony, amelynek címszerepét Dorita Boneva világhírű bolgár énekesnő, a férfi főszerepet: Pilinszky Zsigmond, a budapesti Operaház tagja éneklí, míg a többi szerepeket: Rácz Tilda, Szóts D. Péter, Szirmay Reginald, Hetényi Kálmán, a budapesti Városi színház legkiválóbb énekesei éneklí. A Pillangókisasszony csütörtökön este felemelt helyárral kerül színre, amelyre semminemű kedvezmény nem érvényes. Az eddig meg nyilvánuló óriási érdeklődésre való tekintettel, jegyekről ajánlatos lesz elővételben gondoskodni.

Pénteken este 8 órakor eredeti bemutató M. Katona Ilona pályadijat nyert színműve: A falu visszahív. — Diszbemutató, a szerzőnő személyes je-

lenlétében. Rendes helyárrakkal A. bérletben.

Szombat délután 4 órakor filléres helyárrakkal: Vadvirág. Komlós Jucival a címszerepben.

Szombat este 8 órakor: A falu visszahív. Második előadása. B. bérletben.

Vasárnap délután 4 órakor: Alvinci huszárok. Filléres helyárrakkal.

Vasárnap este 8 órakor: János vitéz. Kacsóh Pongrác fiának személyes vezényletével. Disz előadás. Rendes helyárrakkal.

Hétfő este 8 órakor: Kaland. Filléres helyárrakkal.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Különbejárati butorozott utcai szoba kiadó. Sal Ferenc u. 29. 429

Eladó nagy vendéglő „5000” jellegre a kiadóba 432

Adás-vétel

Akar jól öltözködni olcsón? Keresse fel Molnár használt férfiruha üzletét, Bémer tér 1., udvarban. — Használt férfiruhákat jó áron veszek. 302

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek. órák, ékszer, javítok. — Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19

Eladó Fordson traktorral, prima állapotban 2200 pengő. Főríz Sándor Szt János u. 72 430

Használt k-rú székét és asztalt veszek vendéglő részére. Kuglis vendéglő Mikszáth Kálmán utca 14. 431

Ócska paplan vattát állandóan veszek. Szigligeti u. 5, szuterin. 338

UJSÁG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Különléle

Uj vezetés Európa szálló éttermeiben kiadó kuglizó, négy szobás lakás irodának, egyesületnek, klubhelyiségnek. Horthy Miklós u. 33. 433

BESSENYEI kályhás, Huszár u. 23.

Kultura Középisikolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4, IV—3. (Válaszbélyeg). 398

Állást nyec

Műszaki tisztviselőt keresek azonnalra. Megyeri, Vörösmarty utca 16

Állást keres

Gyermektelen házaspár házmesternek ajánkozik. Az asszony is bejárhat. Cím: Japport cukrászda melletti ujságosbódé. 434

Perfekt magyar, német levelező gyors és gépirónó állást keres. Ajánlatokat a kiadóba „200” jellegre. 428

Kiadótulajdonos: Szent László-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.